

TÜBİTAK BİDEB 2237-A
Bilimsel Eğitim Etkinliklerini Destekleme Programı
Dil ve Edebiyat Araştırmalarında Fiziki ve Dijital Kaynakların Kullanımı
Etkinlik Programı

SAAT/GÜN	1. GÜN (26 KASIM 2024)
09:00 - 09:45 Ders Saati: 1	TANIŞMA VE ETKİNLİK KURALLARI HAKKINDA BİLGİ VERİLMESİ Doç. Dr. Abdulhakim TUĞLUK
10:00 - 10:45 Ders Saati: 1	DERS ADI: Yeni Türk Edebiyatı Literatürüne Genel Bir Bakış DERS VERECEK ÖĞRETİM ÜYESİ: Doç. Dr. Ulaş BİNGÖL DERS KONUSU: Yeni Türk Edebiyatı alanının başlıca kaynakları DETAYLI DERS İÇERİĞİ: Derste, Yeni Türk Edebiyatı alanının başlıca kaynakları anlatılacaktır. Ders, dijital ve fizikî kaynakların gösterilmesinden önceki hazırlık evresini oluşturmaktadır. Süreli yayınlar, Arap harfli Türkçe metinler, edebiyat mahfilleri, ekoller, edebiyat tarihleri, edebî metinler, terim sözlükleri, disiplinler arası çalışmalarda kullanılabilecek malzeme ele alınacaktır.
11:00 - 11:45 Ders Saati: 1	DERS ADI: İBB Atatürk Kitaplığı DERS VERECEK ÖĞRETİM ÜYESİ: Doç. Dr. Ulaş BİNGÖL DERS KONUSU: İBB Atatürk Kitaplığı'nın fizikî ve dijital tüm imkânlarıyla tanıtılması DETAYLI DERS İÇERİĞİ: Derste, İBB Atatürk Kitaplığı bünyesinde yer alan sayısal arşiv tanıtılacak, kütüphaneden fizikî olarak yararlanma koşulları ele alınacak ve kütüphanenin uzaktan erişim imkânları paylaşılacaktır.
12:00 - 12:45 Ders Saati: 1	DERS ADI: Türk Dili Literatürüne Genel Bir Bakış DERS VERECEK ÖĞRETİM ÜYESİ: Doç. Dr. Fatih ERBAY DERS KONUSU: Türk Dili alanının başlıca kaynakları DETAYLI DERS İÇERİĞİ: Derste, Türk Dili alanının başlıca kaynakları anlatılacaktır. Ders, dijital ve fizikî kaynakların gösterilmesinden önceki hazırlık evresini oluşturmaktadır. Türk dilinin ilgili dönemiyle alakalı edebî ve tarihî metinler, saha taramaları (ağız ve lehçe çalışmaları), bağlamli sözlükler ve diğer malzeme ele alınacaktır.
	ÖĞLE ARASI
14:00 - 14:45 15:00 - 15:45 Ders Saati: 2	DERS ADI: İSAM Kütüphanesi ve İSAM Veritabanları DERS VERECEK ÖĞRETİM ÜYESİ: Doç. Dr. Abdulhakim TUĞLUK DERS KONUSU: İSAM ve bünyesindeki veritabanları DETAYLI DERS İÇERİĞİ: Ülkemizin sosyal araştırmalara yönelik tam teşekküllü en önemli merkezlerinden biri olan İSAM, gerek kütüphanesi ve gerekse diğer araştırma olanaklarıyla dil ve edebiyat araştırmacıları için zengin bir kaynak hazinesi hükümdedir. Hem fizikî hem de elektronik ortamda kullanıcılarına hizmet veren İSAM, uzaktan belge sağlama hizmetinin yanında özelleştirilmiş birçok koleksiyon ve veritabanıyla ilahiyat, güzel sanatlar, kültür, sanat, edebiyat alanlarında çalışmakta olan araştırmacılar için önemli fırsatlar sunmaktadır. Üç yüz bini aşkın basılı kitabın yanında Arap harfli Türkçe metinler bakımından zengin koleksiyonları, yine Arap harfli Türkçe makaleler ve Türk Kültür, Tarih, Sanat ve Edebiyat makaleler veritabanı, kişisel arşivler ve diğer koleksiyonlar bu dersin içeriğini oluşturmaktadır. Derste bu zengin içerikten en verimli bir şekilde nasıl yararlanılabileceği detaylı bir şekilde gösterilecektir.
16:00-16:45 Ders Saati: 1	DERS ADI: YÖK ve TÜBİTAK Uygulamalarının Kullanımı DERS VERECEK ÖĞRETİM ÜYESİ: Doç. Dr. Abdulhakim TUĞLUK DERS KONUSU: YÖK TEZ, YÖK Akademik, Dergipark, TR DİZİN gibi platformlardan yararlanma DETAYLI DERS İÇERİĞİ: Derste, YÖK TEZ'den en verimli şekilde nasıl yararlanılabileceği detaylıca anlatılacaktır. Ayrıca YÖKSİS tabanlı YÖK AKADEMİK platformu da detaylı bir şekilde tanıtılacaktır. Bununla birlikte TÜBİTAK ULAKBİM kaynaklı Dergipark, Toplu Katalog ve TR DİZİN gibi platformlar da ayrıntılı bir şekilde ele alınacaktır.
17:00 -17:45 Ders Saati: 1	DERS ADI: İndeksler ve Google Uygulamalarının Kullanımı DERS VERECEK ÖĞRETİM ÜYESİ: Doç. Dr. Abdulhakim TUĞLUK DERS KONUSU: Web of Science, Scopus, EBSCO gibi indeksler ile Google Scholar, Google Books gibi veritabanlarının kullanımı DETAYLI DERS İÇERİĞİ: Derste, Web of Science, Scopus, EBSCO gibi indeksler ile Google Scholar, Google Books gibi veritabanlarının verimli kullanımı, ilgili indekslerin atf arşivleri gösterilecektir. İlgili platformlarda akademik hesapların açılması ve yönetilmesi de ayrıca dersin odak noktalarından birini oluşturmaktadır.
	Toplam Ders Sayısı=8

SAAT/GÜN	2. GÜN (27 KASIM 2024)
09:00 -09:45	DERS ADI: Fizikî ve Dijital Arşivi ile Millî Kütüphane DERS VERECEK ÖĞRETİM ÜYESİ: Doç. Dr. Necati TONGA DERS KONUSU: Millî Kütüphanenin tüm detaylarıyla katılımcılara tanıtılması ve yararlanma yollarının gösterilmesi

10:00-10:45 Ders Saati: 2	DETAYLI DERS İÇERİĞİ: Derste, ülkemizin en büyük kütüphanesi olan Millî Kütüphanenin araştırmacılara sağladığı imkânlar gösterilecektir. Kütüphanenin koleksiyonları, tarama motorları, dijital arşivi, uzaktan belge temini hizmeti, süreli yayın olanakları ve diğer detaylar paylaşılacaktır.
11:00 -11:45 12:00-12:45 Ders Saati: 2	DERS ADI: Arap ve Latin Harfli Süreli Yayın Arşivleri DERS VERECEK ÖĞRETİM ÜYESİ: Doç. Dr. İsmail Alper KUMSAR DERS KONUSU: Süreli yayınlara erişim DETAYLI DERS İÇERİĞİ: Derste, gerek Osmanlı döneminde gerekse Cumhuriyetten sonra çıkarılmış olan süreli yayınlara erişim konusundaki fiziki ve dijital imkânlar anlatılacaktır. Bu kapsamda İstanbul Üniversitesi Gazete Arşivi, Hakkı Tark Us Koleksiyonu, Ankara Üniversitesi Gazete Arşivi, İBB Atatürk Kitaplığı Süreli Yayın Koleksiyonu, Millî Kütüphane Süreli Yayın Koleksiyonu, İslamcı Dergiler Projesi gibi süreli yayın bakımından zengin platformlar detaylarıyla birlikte paylaşılacaktır.
	ÖĞLE ARASI
14:00-14:45 Ders Saati: 1	DERS ADI: Eski Türk Edebiyatı Literatürüne Genel Bir Bakış DERS VERECEK ÖĞRETİM ÜYESİ: Prof. Dr. Ahmet TANYILDIZ DERS KONUSU: Eski Türk Edebiyatı alanının başlıca kaynakları DETAYLI DERS İÇERİĞİ: Derste, Eski Türk Edebiyatı alanının başlıca kaynakları anlatılacaktır. Ders, dijital ve fiziki kaynakların gösterilmesinden önceki hazırlık evresini oluşturmaktadır. Klasik Türk edebiyatına kaynak sağlayan disiplinler, mecmualar, divanlar, ilişkili yazma eserler, Arap ve Fars edebiyatlarından etkilenmeler ele alınacaktır.
15:00 - 15:45 Ders Saati: 1	DERS ADI: Türk Edebiyatının Biyografi Kaynakları DERS VERECEK ÖĞRETİM ÜYESİ: Doç. Dr. Necati TONGA DERS KONUSU: Şair ve yazar biyografilerine erişim DETAYLI DERS İÇERİĞİ: Ders kapsamında şair ve yazarların biyografilerine ve meydana getirdikleri eserler hakkında detaylı bilgilere erişilebilecek platformlar işlenecektir. Bu kapsamda hem basılı kaynaklar hem de Kültür ve Turizm Bakanlığı destekli TEİS ve TEES gibi veritabanları paylaşılacaktır.
16:00 - 16:45 Ders Saati: 1	DERS ADI: Arap Harfli Türkçe Metinlere Erişimde Seyfettin Özege Koleksiyonu DERS VERECEK ÖĞRETİM ÜYESİ: Doç. Dr. İsmail Alper KUMSAR DERS KONUSU: Seyfettin Özege Koleksiyonundan yararlanma DETAYLI DERS İÇERİĞİ: Ders kapsamında Atatürk Üniversitesi bünyesinde bulunan Seyfettin Özege Koleksiyonundaki Arap Harfli Türkçe Metinlere erişim gösterilecek ve koleksiyonun benzer koleksiyonlarla benzeşen ya da ayrışan yönleri anlatılacaktır.
17:00 - 17:45 Ders Saati: 1	DERS ADI: Açık Erişimli E-Kitap Platformları DERS VERECEK ÖĞRETİM ÜYESİ: Prof. Dr. Ahmet TANYILDIZ DERS KONUSU: Hukuki açıdan erişim engeli barındırmayan e-kitap platformları DETAYLI DERS İÇERİĞİ: Derste, gerekli izinleri alınmış ve hukuki açıdan erişim engeli barındırmayan e-kitap platformları tanıtılacaktır. Bu minvalde Yazma Eser Kütüphanesi e-kitap, Kültür ve Turizm Bakanlığı e-kitap vb. siteler hakkında bilgi verilecek ve yararlanma yolları anlatılacaktır.
Toplam Ders Sayısı=8	

SAAT/GÜN	3. GÜN (28 KASIM 2024)
09:00 -09:45 Ders Saati: 1	DERS ADI: Klasik Edebiyatımızın Yurtdışı Kaynakları DERS VERECEK ÖĞRETİM ÜYESİ: Prof. Dr. Murat Ali KARAVELİOĞLU DERS KONUSU: Klasik edebiyatımızın yurtdışı kaynaklı referansları DETAYLI DERS İÇERİĞİ: Derste Hathitrust, Vatikan Kütüphanesi, Toronto Üniversitesi Kütüphanesi başta olmak üzere yurtdışında bulunan yazma eserlere erişim yolları gösterilecektir. Ayrıca Klasik edebiyatımızın Fars ve Arap camiasındaki fiziki ve dijital kaynakları da ortaya konulacaktır.
10:00 -10:45 Ders Saati: 1	DERS ADI: Türk Halk Edebiyatı Literatürüne Genel Bir Bakış DERS VERECEK ÖĞRETİM ÜYESİ: Doç. Dr. İsmail ABALI DERS KONUSU: Türk Halk Edebiyatı alanının başlıca kaynakları DETAYLI DERS İÇERİĞİ: Derste, Türk Halk Edebiyatı alanının başlıca kaynakları anlatılacaktır. Ders, dijital ve fiziki kaynakların gösterilmesinden önceki hazırlık evresini oluşturmaktadır. Saha araştırmaları, derleme çalışmaları, halk kültürünün disiplinler arası bağlamda işlenmesi, efsane ve mitler, anlatıya dayalı metinler ele alınacaktır.
11:00 -11:45 12:00-12:45 Ders Saati: 2	DERS ADI: Yazma Eserlere Etkili Erişim DERS VERECEK ÖĞRETİM ÜYESİ: Prof. Dr. Ahmet TANYILDIZ DERS KONUSU: Yazma eserlerin temini ve araştırmalarda kullanılması DETAYLI DERS İÇERİĞİ: Derste başta Yazma Eserler Başkanlığı ve Millî Kütüphane olmak üzere İstanbul'da ve yurdun diğer illerinde yazma eser barındıran kütüphanelerden yararlanma yolları anlatılacaktır. Bir yazma esere ulaşmada dikkat edilmesi gereken hususlar paylaşılacaktır. Yazma eserlerin nüshalarının tespit edilmesinde ve en mükemmel nüshaya ulaşılmasında ne gibi

	hususlara riayet edilmesi gerektiği değerlendirilecek ve yazma eserlerin akademik çalışmaya dönüşmesinde dikkat edilmesi gerekenler aktarılacaktır.
	ÖĞLE ARASI
14:00 -14:45 Ders Saati: 1	DERS ADI: Dil ve Edebiyat Araştırmalarında Resmî Arşivlerin Kullanımı DERS VERECEK ÖĞRETİM ÜYESİ: Doç. Dr. Abdulkakim TUĞLUK DERS KONUSU: Resmî arşivlerden faydalanma imkân ve yolları DETAYLI DERS İÇERİĞİ: Derste Devlet Arşivleri Başkanlığı bünyesindeki arşivler başta olmak üzere Resmî Gazete, TİTE Arşivi ve diğer resmî arşivlerden yararlanma imkânları paylaşılacaktır. Bu arşivlerden yararlanmada dikkat edilmesi gereken etik ve hukuki sorumluluğa dikkat çekilecektir.
15:00 -15:45 Ders Saati: 1	DERS ADI: Dil ve Edebiyat Araştırmalarında Yazılı Metinler Dışındaki Materyale Erişim DERS VERECEK ÖĞRETİM ÜYESİ: Doç. Dr. İsmail ABALI DERS KONUSU: Dil ve edebiyat araştırmalarıyla alakalı fotoğraf, fiş, afiş, not, harita vb. materyallere erişme DETAYLI DERS İÇERİĞİ: Derste, kitap, tez, makale vb. yazılı dokümanlar dışındaki materyallere erişim yolları gösterilecektir. Bu bağlamda Getty Arşivi, Europeana Arşivi, İstanbul Üniversitesi fotoğraf ve müzik arşivi ile diğer kütüphane ve koleksiyonlardaki ilgili materyallerden söz edilecektir.
16:00 -16:45 Ders Saati: 1	DERS ADI: Türk Halk Edebiyatında Derleme DERS VERECEK ÖĞRETİM ÜYESİ: Doç. Dr. İsmail ABALI DERS KONUSU: Türk Halk Edebiyatında derleme metotları DETAYLI DERS İÇERİĞİ: Derste, Türk Halk Edebiyatının ve Halkbilimin başlıca araştırma safhasını teşkil eden derlemenin nasıl yapılacağı, kaynak bölge ve kişilere ulaşım yolları, etik sorumluluklar ve derleme ile alakalı diğer teknik detaylar paylaşılacaktır.
17:00 -17:45 Ders Saati: 1	DERS ADI: Türk Dili'nin Sözlük İmkânları DERS VERECEK ÖĞRETİM ÜYESİ: Doç. Dr. Fatih ERBAY DERS KONUSU: Türk Dili ile alakalı fizikî ve dijital sözlüklerin gösterimi ve kullanıma dair teknik detaylar DETAYLI DERS İÇERİĞİ: Türk Dili araştırmacılarının alanlarıyla alakalı fizikî ve dijital sözlüklere ulaşabilecekleri platformlar gösterilecektir. Başta Türk Dil Kurumu tarafından sağlananlar olmak üzere yurt içinde ya da yurt dışında Türk Dili ile doğrudan yas da dolaylı bir şekilde ilişkisi bulunan sözlük veritabanları tanıtılacak ve bunlardan en verimli şekilde yararlanma yolları gösterilecektir.
18:00 -18:45 Ders Saati: 1	ETKİNLİK SONU DEĞERLENDİRME Doç. Dr. Abdulkakim TUĞLUK
Toplam Ders Sayısı=9	

NOT: İhtiyaç durumunda blok ders yapılabilecektir.